

www.ketab.ir

اجتهاد و فتوا

اهمیت، شرایط، تطبیق عملی در دنیای معاصر،
و اثرات دیدگاه مقاصدی در کنترل و تجدید آنها.

- سرشناسه : قره‌داغی، علی‌محمّد الدین، ۱۳۴۳ و ۱۳۴۹ - Qarah Daghi, Ali Muhyi al-Din Ali
- عنوان قراردادی : الاجتهاد و الفتوی، فارسی
- عنوان و نام پدیدآور : اجتهاد و فتوا : اهمیت، شرایط، تطبیق عملی در دنیای معاصر و اثرات دیدگاه مقاصدی در کنترل و تجدید آنها / نویسنده علی‌محمّد الدین قره‌داغی؛ مترجم محمد ملازاده
- مشخصات نشر : تهران: افق علم، ۱۴۰۰.
- مشخصات ظاهری : ۷۰۸ ص.؛ [۷۰۶ص] ۱۷۰۲۲ س م
- شابک : ۹۷۸۶۰۰۸۳۸۷۶۰۰۲
- وضعیت فهرست نویسی : فیبا
- موضوع : اجتهاد و تقلید
- Ijtihad and taqlid*
- اجتهاد و تقلید -- جنبه‌های قرآنی
- Ijtihad and taqlid -- Qur'anic teaching*
- فتواهای شیعه
- Fatwas, Shiites
- فتواهای اهل سنت
- Fatwas, Sunnites
- فقه جعفری
- Islamic law, Ja fari*
- شناسه افزوده : ملازاده، محمد، ۱۳۴۳ - مترجم
- رده بندی کنگره : BP۱۶۷
- رده بندی دیویی : ۳۱/۲۹۷
- شماره کتابشناسی ملی

انتشارات افق علم

اجتهاد و فتوا

اهمیت، شرایط، تطبیق عملی در دنیای معاصر و اثرات دیدگاه مقاصدی در کنترل و تجدید آنها.

تألیف: پروفیسور علی محی الدین قره داغی

مترجم: محمد مُلازاده

طراح جلد: استودیو مربع

صفحه آرا: امید مقدس

چاپ و صحافی: نوبخت

چاپ نخست: ۱۴۰۰

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۳۸۷-۶۰-۲

بها: ۱۵۷ هزار تومان

این اثر تحت حمایت قانون مؤلفان و مصنفان قرار دارد. هرگونه کپی برداری از کتاب به هر شکل بدون اجازه کتبی ناشر پیگرد قانونی دارد. کلیه حقوق کتاب متعلق به ناشر است.

***

آدرس: تهران، میدان فاطمی، اتوبان گمنام، میدان گل‌ها، خیابان گل‌ها،

انتهای خیابان مرداد، کوچه نوید شرقی، پلاک ۴

www.ofogh-elm.ir

Email: ofoghelml@gmail.com

فهرست مطالب

۲۱	.....	مقدمه مترجم
۲۱	.....	اراده تکوینی خدا و ایجاد هستی
۲۵	.....	ردّ هدایت تشریحی شرک در الوهیت است
۲۶	.....	روشنفکری دینی و توحید الوهی
۲۸	.....	مقام "خليفة الله"ی و هدایت تشریحی
۳۱	.....	فلسفه‌ی بعثت پیامبران
۳۷	.....	تکمیل دین و ختم نبوت
۴۲	.....	پدیده اجتهاد و نقش آفرینی آن
۴۷	.....	بیداری اسلامی و فقه
۵۳	.....	سایر میادین و حوزه‌های بانگگری و اجتهاد جدید
۶۳	.....	مقدمه مؤلف
۶۶	.....	روش بحث
۶۹	.....	بخش اول: اجتهاد
۷۱	.....	تعریف اجتهاد
۷۲	.....	معنای اصطلاحی اجتهاد
۷۳	.....	دلایل مشروعیت اجتهاد
۷۳	.....	۱- کتاب (قرآن)
۷۸	.....	۲- سنت پاک پیامبر
۸۰	.....	۳- اجماع
۸۰	.....	حکم اجتهاد
۸۰	.....	حکم اجتهاد تکلیفی
۸۱	.....	حکم اجتهاد وضعی (اثر و نتیجه آن)
۸۲	.....	ارکان و انواع اجتهاد
۸۲	.....	ارکان اجتهاد

۸۲	..... بیان مختصر انواع اجتهاد
۸۴	..... دلایل توجه به اجتهاد جزئی
۹۰	..... تاریخ اجتهاد در اسلام
۹۰	۱- اجتهاد در عصر رسالت
۹۸	..... اجتهاد پیامبر در حوزه‌ی تشریح معصوم است
۱۰۲	..... اجتهاد یاران در زمان فرستاده‌ی خدا
۱۰۲	..... اجتهاد در روزگار یاران <small>رضی الله عنهم</small>
۱۰۲	..... تمرین اجتهاد از سوی یاران در زمان پیامبر
۱۰۷	..... یاران و روش میانه‌روی و آسان‌گیری
۱۰۸	..... تعداد یاران مفتی
۱۰۹	..... روش آل و یاران به هنگام اختلاف، و ادب بی‌نظیرشان
۱۰۹	۱- حفظ مقتضیات برادری ایمانی و رعایت محبت و احترام
۱۱۱	۲- التزام به اخلاقیات و ارزشهای بنیاد اسلامی در گفتگو، و دیالوگ، و اسلوب
۱۱۲	۳- انصاف هم‌زمان اختلاف و حفظ ستاین
۱۱۳	۴- گمان نیکو نسبت به مجتهدان مخالف
۱۱۴	۵- از اختلاف رحمت تا تفرقه عذاب
۱۲۲	..... روش پیروان
۱۲۳	..... پیدایش اجتهاد گروهی
۱۲۴	۳- اجتهاد در عصر فقهای مذاهب
۱۲۵	۴- عصر جمود و انحطاط
۱۲۶	۵- دوران خیزش و سنجش و اجتهاد گروهی
۱۲۶	..... مجامع عمومی فقهی
۱۲۷	..... مجالس فقهی تخصصی (ایوفی، مجلس الخدمات، ندوة البركة)
۱۲۷	..... اول - کمیته حساب رسی و بازرگری (ایوفی)
۱۲۹	..... دوم: مجلس خدمات مالی اسلامی مالزی
۱۲۹	..... سوم: کنفرانس‌ها و نشستهای تخصصی اقتصاد اسلامی
۱۳۰	..... چهارم: نشستهای منظم ویژه قضایای پزشکی
۱۳۱	..... منابع اجتهاد

۱۴۱	.....	۹- تعامل با قرآن کریم بر پایه‌ی
۱۴۶	.....	منبع دوم سنت پیامبر
۱۴۶	.....	تعریف سنت
۱۵۲	.....	حجیت سنت، و وجوب فرمانبری از پیامبر
۱۵۷	.....	رابطه‌ی سنت و قرآن
۱۷۶	.....	اطلاق لفظ "کتاب الله" بر سنت
۱۷۹	.....	در مقابل نص اجتهاد نیست
۱۸۷	.....	انواع سنت از جهت تشریح
۱۹۳	.....	ضوابط تشریح در افعال و ترکهای پیامبر
۱۹۴	.....	آیا زمان و مکان و شکل داخل حوزه بیان هستند؟
۱۹۴	.....	دلالت ترک افعال بر احکام
۱۹۵	.....	ضوابط تشریح در تقریرات رسول الله
۱۹۶	.....	ضوابط حجیت بودن تقریر
۱۹۶	.....	مرتبه تقریر
۱۹۷	.....	منبع سوم: اجماع
۱۹۸	.....	تعریف اصطلاحی اجماع
۱۹۹	.....	انواع اجماع و حجیت بودن آنها
۲۰۰	.....	فواید اجماع
۲۰۱	.....	دلایل حجیت بودن اجماع
۲۰۵	.....	منبع چهارم: قیاس
۲۰۶	.....	اساس قیاس
۲۰۶	.....	رابطه علت و حکمت
۲۱۱	.....	منبع پنجم: مصالح مرسله
۲۱۳	.....	انواع مصالح
۲۱۴	.....	مقاصد ویژه (مثلاً مقاصد شریعت در زمینه اقتصاد)
۲۱۴	.....	چند قاعده فراگیر تشریحی پیرامون مصالح و مفاسد
۲۱۹	.....	منبع ششم: استحسان
۲۲۰	.....	منبع هفتم: سد الذرایع

۲۲۳	مراتب سد الذرایع از نظر قوت
۲۲۴	منبع هشتم: استصحاب
۲۲۴	نوع اول: استصحاب برانت اصلی قبل از شرع
۲۲۵	نوع دوم: استصحاب حکم اصلی
	نوع سوم: استصحاب حکمی که شرع به دلیل وجود سببش بر ثبوت و دوام آن دلالت ورزیده است.
۲۲۶	نوع چهارم: استصحاب حکم شرع پیشینی که به گمان مجتهد هنوز باقی است.
۲۲۷	منبع نهم: عرف
۲۲۸	چگونگی استفاده از عرف
۲۳۱	۲- مسائلی که قرآن کریم و سنت شریف آنها را به عرف ارجاع داده‌اند
۲۳۲	۳- نقش عرف در امری که دلیل شرعی بر اعتبار یا الغای آن وجود ندارد
۲۳۲	۴- نقش عرف در قراردادهای و تصرفات
۲۳۳	۵- نقش عرف در تطبیق برخی از احکام شرعی
۲۳۴	۶- نقش عرف در تفسیر نصوص شرعی
۲۳۴	۷- نقش عرف در ترجیح
۲۳۵	۸- نقش عرف در احکام اجتهادی
۲۳۷	نحوه‌ی رفتار با نصوص شرعی
۲۳۷	روش صحیح اجتهاد به هنگام وجود یا عدم نص
۲۳۸	روش دلالت به هنگام وجود نص ثابت
۲۴۱	مراتب دلالت
۲۴۱	انواع قطعی‌ها
۲۴۷	تقسیم دیگر برای دلالت به اعتبار قصد اصلی شارع
۲۵۰	محمل
۲۵۱	تعریف تأویل
۲۵۲	ضوابط تأویل
۲۵۲	ضوابط و شروط تأویل
۲۵۴	منطوق و مفهوم
۲۵۷	جایگاه خرد در اجتهاد و رفتار با نصوص از نظر دلالت و غیره